

באתר העידן

פרשת קורח

המתגאה אור השכינה מסתלקת ממנו

העלון טעון גניזה ♦ אין לקרוא בשעת התפילה!

העלון בחסות רשת הכוללים "תפארת יוסף ובנימין" בני-ברק, פתח-תקוה ורמת בית-שמש בראשות הרה"ג נצח מהצרי שליט"א

להצלחת שמעון דניאל בן מרים ומשפ' ברוחניות וגשמיות

בכותל המערבי אין גאווה...

ה"אמרי חיים" מויד'ניץ אמר לחסידי: "בעת שהותי ליד שריד בית מקדשנו שמתו לב לדבר מעניין: יכול להיות האדם הכי מושחת בגאווה, אולם כאשר הוא מגיע לכותל המערבי הוא חש שהוא כלום, והוא נכנע לפני הקב"ה. הגאווה נעלמת ממנו. מדוע ברחו הגאווה? נראה לי בסברא פשוטה – אמר ה"אמרי חיים", כי לגבי בעל גאווה נאמר: 'אין אני והוא יכולים לדור בעולם', היינו: השכינה הולכת ממנו. אבל לגבי הכותל המערבי כתוב ש'מעולם לא זזה שכינה מכתל מערבי' – במקום הזה השכינה לא יכולה שלא להיות, אם כן, מה השכינה תעשה כאשר מגיע בעל גאווה? אין ברירה, אלא להוציא את הגאווה ממנו... לכן הגאווה הולכת לה ונעלמת".

ובמתק לשונו סיים: כותל, ראשי תיבות: "ונפשי כעפר לכל תהיה". כלומר – אי אפשר להגיע לכותל בלי מידת הענוה והשיפלות "ונפשי כעפר לכל תהיה".

שאלנו, האם יש חשש שראובן עלול לעזוב את יעקב אם כבודו יפגע, ולעבור למחנהו של עשו?

התשובה היא – כן!!!

הפגיעה בכבודו של אדם, עלולה לדחוף אותו למעשים שהם בניגוד להכרתו והשקפת עולמו, לפעולות הנוגדות את כל מה שהוא מאמין בו באמונה שלמה.

וכל כך למה?

משום שהגאווה של האדם תסלק ממנו את הקב"ה וכשאין איתו הקב"ה הוא יכול להתדרדר עד שאול תחתיות – אי אפשרי באלוקי יעקב ולחבור לעשו הרשע!

ואם ראובן חשוד על כך – צריך לדעת בקל וחומר, שכל אחד מאיתנו חשוד על כך. בכל אחד קיים כח זה של מוכנות נפשית לוותר על היקר ביותר, ובלבד שהכבוד האישי לא יפגע.

כמה צריך להיזהר!

מי ויתר על טיול בגן עדן?

דוגמא טובה לכך מצינו בירבעם מלך ישראל.

על גדלותו של ירבעם העידו חז"ל, שכל חכמי ישראל שהיו בדורו של שלמה – חוץ משלמה עצמו וחכמת האלוקים שבו (מ"א ה, יא) – דומים לפני ירבעם כעשבי השדה (סנהדרין קב). ועל תורתו של ירבעם אמרו, ש"לא היה בה שום דופי" (שם). וצריך להבין, שאם הקב"ה מבטיח לו מלכות על עשרת השבטים (מ"א יא, לח) – ודאי הוא שלא על חנינים זכה לכך.

והנה מוסרים לנו חז"ל, שלאחר שחטא ירבעם, "תפסו הקב"ה לירבעם בבגדו, ואמרו לו: חזור בך..." דהיינו, על אף שמי שחטא והחטיא את הרבים, כירבעם, אין מסייעין בידו לעשות תשובה (סנהדרין קז:), ועל אף שכבר בא הקב"ה לקראתו בצורה יוצאת דופן, ושלח לו נביא ומופת לעורר אותו (מ"א יג) – כאן, בשל זכותו של ירבעם, או כדי להציל את ישראל מחטא איוס זה של עגלי ירבעם, בא הקב"ה בכבודו ובעצמו אל ירבעם, ופותח לו פתח נוסף של תשובה: "... חזור בך, ואני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן!" וכי מה יכול להיות מוכבד יותר מאשר "טיול" עם הקב"ה בגן עדן?

אבל ירבעם אינו קופץ על ההזדמנות. יש לו, לירבעם, שאלה לשאול! (...!) "מי בראש?", מי יוביל את הטיול? והקב"ה עונה: "בן ישי בראש", שהרי נאמר במפורש (בראשית מט, י) "לא יסור שבט מיהודה". (אמנם יש אומרים שאם ירבעם לא היה שואל, היה הוא בראש. עיין "שיחות מוסר" מאמר כ"ט תשל"ב)

וירבעם מוותר על ה"טיול". אם כך – הוא אומר להקב"ה – איני מעוניין. שאני אהיה שני לדוד?! – תודה רבה! והוא מוותר על ה"טיול" עם הקב"ה בגן עדן, ובוחר בעבודה זרה, בהחטאת הרבים, ובהימנות על אותם שאין להם חלק לעולם הבא (סנהדרין צ).

כי כך הוא טבעו של אדם, גדול ככל שיהיה. שכיון שלדעתו מגיע לו כבוד – שהרי הוא בעל תשובה, שצדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד במחיצתו (ברכות לד:). – לכן מגיע לו כל הכבוד, וכשאינו מקבל את כל הכבוד בשלמותו – הוא מוותר על הכל, ולא אכפת לו מעצמו ומכלל ישראל.

א. בחז"ל מצינו הפלגות עצומות בגדלותו של קורח קודם החטא (במדבר יח, יז) "אשר יחדיו נמתיק סוד" זה אהרון וקורח ששניהם שווים בפני אלוקים", מפורש שהיה שווה בגדולתו לאהרון הכהן. עוד מצינו (שם יח, ג) "קורח חכם גדול היה מטועני הארון", בלשון חז"ל המדוקדקת נקרא קורח "חכם גדול". מלבד גדלותו הכללית היה פיקח, כפי שמובא (שם) "קורח שפיקח היה".

וראה לשונו של רבי צדוק הכהן (פרי צדיק – קורח) "טעותו היתה מפני שידע בנפשו שצדיק גמור הוא וכבר ליבו חלל בקרבו והתפנה יצר הרע מליבו. וכיון שראה שליבו מייצתו לחלוק על משה וידע בנפשו שליבו שלם לפני בוראו היה סבור בודאי היא עצת השי"ת וכך צריך להיות". ואנו רואים זאת בעליל, כי הרי ראה ששמואל הנביא עתיד לצאת ממנו, ועשרים וארבע משמרות לויה. כיצד ראה והיכן ראה, האם בעיתון?... לא. היתה לו ראייה של אנשים גדולים, רוח הקודש! ואם כן, התמיהה גדולה: כיצד אדם כל כך גדול התדרדר עד כדי כפירה בהקב"ה, בתורה ובמשה עבדו?

ב. "ראובן בכורי אתה כוחי וראשית אוני, יתר שאת ויתר עז, פחז כמים אל תותר כי עלית משכבי אבין, אז חיללת יצועי עלה". (בראשית מט, ג-ד)

יעקב אבינו מוכיח בפסוקים אלה את ראובן בכורו על חטא בלהה, והקושיה הנשאלת בעקבות הדברים היא פשוטה: מעשה בלהה ארע כאשר חזר יעקב מחוץ, ועל פי חז"ל היה אז יעקב בן תשעים ותשע שנה (בראשית לה, כב; מגילה יז).

כיום, בעת התוכחה, יעקב הוא בן מאה ארבעים ושבע שנה, דהיינו, מאז המקרה חלפו ארבעים ושמונה שנה! בכל השנים הארוכות הללו שתק יעקב, ולא מצא לנכון להוכיח את ראובן על אותו מעשה, מדוע? הרי ודאי שידע על המעשה (בר"ר זז, ד), שכן נאמר שם במפורש: "...וילך ראובן... וישמע ישראל..." (בראשית שם). ואם תאמר שסלח לו אז... מדוע זה חזר בו והחליט להוכיחו דוקא לפני מותו, ולאחר כיובל שנים? רש"י (לדבר' אג, עסק כבר בשאלה זו, ואמר שיעקב לא הוכיח את ראובן בכל השנים הללו, כי פחד שראובן ילך וידבק בעשו עקב כך. והתמיהה מאלוהי עולה: היתכן?! והאם בגלל שיעקב יוכיח את ראובן, ישנו חשש שראובן הצדיק אחד מיי"ב שבטי יה יפרוק הכל ויחבור לעשו הרשע??

המתגאה - אור השכינה מסתלקת ממנו

רבנו יונה ב"שערי תשובה" (א, כז) בהקשר לגנות מידת הגאווה, כותב כך: "מלבד כי הגאווה גורמת חטאים, המידה עצמה – חטאת. כמו שנאמר (משלי טז, ה): 'תועבת ה' לב' ובעל הגאווה נמסר ביד יצרו, כי אין עזר ה' עמו אחרי אשר הוא תועבת ה'".

ומבואר בספרים הקדושים שכל הספיקות והבלבולים בעניני אמונה אינם נמצאים אלא בלב בעל הגאווה כי כל המתגאה אור השכינה מסתלקת ממנו וכשאחז"ל סוטה דאמר הקב"ה (על המתגאה) אין אני והוא יכולים לדור בעולם. כל אדם שיש בו גסות הרוח כאילו עובד עבודה זרה וכו' כאילו כפר בעיקר שנאמר: "ורם ללבך ושכחת את ה' אלוקיך".

"אמר לו הקב"ה (לקורח): מפני שיש לך עושר אתה מתגאה" (שמו"ר לג, ה)

"עושר שמור לבעליו לרעתו – כעושרו של קורח, שעל ידי כך נתגאה וירד לשאול" (רש"י קהלת ה, יב).

קורח היה בעל גאווה. גאווה זו היא שגרמה לו לכך ש"נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, שמינהו משה נשיא על בני קהת" (רש"י טז, ח). גאווה זו היא שגרמה לו לומר כלפי משה רבנו גדול הדור: "ומדוע תתנשא על קהל ה'", או במילים אחרות: "במה אתה עדיף ממני...". לבעל גאווה אין את אותה סיעתא דשמיא שמלוה את האדם ואז מגיעים כל הספיקות והבלבולים באמונה וזה מה שגרם ל"נפילתו" של קורח, מאיגרא רמא – בהיותו בעל "רוח הקודש", לבירא עמיקתא-להיות אפיקורוס, כופר במשה ובתורתו.

'כתיבתם של חידושי תורה והפצתם מהוה קידוש ה' גדול, ויש בכך כדי להציל מהמחלה הנוראה.' (מדברי מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א)

הרוצים לזכות את הרבים בהפצת העלון, להנצחות ולתרומות, טל: 052-7179954

סיפור לטבת

"אני לא מחפש כבוד..."
 סח רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל: היום יש לוקסוס בניקוי האשפה, במשאית הזבל העירונית: לוחצים על כפתור והכל נעשה אוטומטי. בימים עברו העבודה הזו כולה היתה ידנית. בבתי ברויזא בירושלים רק פעם בשבוע נכנס האוטו זבל, ואז – שמחה וששון היה סביבו.
 אחד מהם, מבעלי המלאכה היה עומד בתוך המכונת, בתוך הזבל עצמו, השני עמד בחוץ וזרק לו עשרים או שלושים שקי אשפה. רחמנות היה לראות את זה. כל ילדי השכונה עמדו והסתכלו, ששון ושמחה.
 ההוא שעמד למטה, פעם אחת כאשר כבר לא היה לו כח לסחוב את הפחים ולהגביהם לחברו שעמד למעלה, אמר לילדים: "מה אתם חושבים שאני לא יכול להיות כמו זה, למעלה? אני פשוט לא מחפש כבוד..." תשמעו מה זה כבוד... הוא נמצא בתוך הזבל, בתוך הבוץ וקורא לזה כבוד.

כי מכבדי אכבד

סיפר הגה"ר אהרון בנו של ה"חפץ חיים": כשנסעתי עם אבי זצוק"ל הרבה פעמים לאסיפות שונות בעיני כלל ישראל, ובכל מקום בואו נתכבד ממש בכבוד מלכים, וכל העולם התורני הרכין את ראשו לפניו וקבלו את דעתו כמכרעת, היה אומר לי בהזדמנויות כאלה: "היודע אתה בני מפני מה מכבדים אותי כל כך? מפני שאני מכבד את הקב"ה, וכאמור 'כי מכבדי אכבד'..."

עוד החתונה זה יעבור..."

מעשה בחתן, תלמיד ישיבת חברון, שכלתו המיועדת בלעה מחט, יום אחד לפני מועד החופה, תוך כדי טיפול שגרתו אצל רופא השיניים. הבהילו אותה אל בית החולים, והרופאים אמרו שמצבה מעורר דאגה, אך טרם החליטו אם יצטרכו לנתח אם לאו.
 שאל החתן במברק את החזון איש: "להעמיד החופה בעיתה או לדחותה?" מיד ציוה להשיב: "לא לדחות, עד החתונה תצא המחט מעצמה..." וכך הוא! למחרת ביום חופתם הביא אליו הדוור מברק בין ארבע מילים: "מזל טוב, המחט יצאה". בחוגי היהדות נהפך המאורע לשיחת היום. מקורבי החזון איש דברו בהתפעלות על אודות המופת הגלוי. כיון שהבחין בלחישותיהם ושמע מה הם מדברים, הניף ידו בביטול: איזה "מופת"? כד הוינא טליא (=כשהייתי קטן) נקפתי אצבע עד זוב דם ואמא ניחמה אותי לאמר "עד החתונה זה יעבור", ונהגתי כמותה... ("פאר הדור" – חלק ד')

לאחר מאה ועשרים יראו לכם את "אלי"...

סיפר פעם הרה"צ רבי שלום שבדרון ממקורביו של הגה"צ המשגיח ר' אליהו לפיאן, שפעם פגש אותו בשעה מאוחרת בלילה יושב בישיבת חברון ומעיין ב"שערי תשובה" בהתעמקות. הישיבה כבר היתה ריקה מתלמידים. התיישבתי מולו, הבטתי בפניו המאירות – מראה פניו היה כשל מלאך שהקדושה נסוכה על פניו. רק לאחר שהבחין בי לקח רבנו את ידי בידו ואמר לי: זה כמה פעמים שאני חושב מה שכתוב בספרים הקדושים, שבעולם האמת מביאים אל הנידון את הוריו ומשפחתו וחבריו, ומראים להם את הנידון. אם כן לאחר מאה ועשרים שנה יראו לכם את "אלי", ותראו את האמת מי הוא ומה הוא!... אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה! בשומעי את הדברים השתוממתי ונפחדתי. בראות רבנו את התפעלותי שגברה, סיים באנחות גדולות: כן, כן, כאן אתם חושבים אותי שאני "מזוהה", אבל אוי ואבוי שם, שם יראו את כל האמת הברורה, אוי לאותה בושה! אמר "לילה טוב" והלך.

ענות אמת - ר' אליה לופיאן

בהיות הרה"צ המשגיח ר' אליה לופיאן זצוק"ל כבן שמונים ותשע שנים, הודבקה מודעה בכתב ידו על דלת הישיבה, שהדהימה את כל יושביה ובאיה: ה' טבת תשכ"ה: "אני מבקש מהעולם ובני הישיבה בבקשה שלא יעמדו כשאני נכנס לבית המדרש, ויש לי הרבה עוגמת נפש מזה, ודוד המלך ע"ה אמר: 'כי פשעי אני אדע'. וקשה, מה הלשון 'אני'? אלא הפשט שהחטאים של אדם רק הוא יודע והעולם לא יודע את זה והוא מתבייש מהעולם, ואני רק אומר על עצמי מילים של דוד המלך: 'כי פשעי אני אדע'. ומה שאני נותן ברכות זה רק משום 'אל תהיה ברכת הדיוט קלה בעיניך' – ולא יותר".
 הדברים מדברים בעד עצמם...

ענוותנותו של הגרש"ז אויערבך זצוק"ל

בספר "חיכו ממתקים" שיצא על הנהגותיו של הגרש"ז אויערבך זצ"ל מסופר שהגאון רבי יגאל רוזן שליט"א, ראש ישיבת 'אור ישראל', סיפר שבתאריך א' באלול, היום שבו בני הישיבה חוזרים לימודיהם לאחר בין הזמנים, המתינו לו פעם אב ובנו ליד פתח הכניסה להיכל הישיבה.
 ראש הישיבה ניגש אליהם ושאל לחפצם, ולפליאת הגר"י רוזן השיב האב 'אני מעוניין להכניס את בני לישיבה'. כשניסה ראש הישיבה להסביר שעכשיו לא מתקבלים בחורים חדשים, ומבחינת הקבלה התקימו ב'זמן' הקיץ, הציג האב את עצמו כרופא השיניים של מרן הגרש"ז אויערבך, 'רו' שלמה זלמן שלח אותי אליכם, לבקש בשמו שתקבל את בני לישיבה'. מאוחר יותר התברר שהבן למד במוסד תיכוני, ורצה לעבור לישיבה קדושה. האב לא התלהב מהרעיון, ולאחר ויכוח נמרץ עם בנו, החליטו השניים לגשת להגרש"ז, וכפי שיאמר כך יעשו. ראש ישיבת 'קול תורה' המליץ לאב לקיים את בקשת בנו, ולהתעבירו לישיבה, ואף המליץ לו על ישיבת 'אור ישראל' בפתח תקוה, כמי שמתאימה לכישוריו של הבן. כיון שהיה זה כבר ממש לפני תחילת 'זמן' אלול, והגרש"ז הבין שב'אור ישראל' יערימו קשיים על קבלתו של בחור נוסף בעת הזו, אמר לאבא שהוא יכול לומר בשמו להגר"י רוזן שיקבל את הבן לישיבה. הגרש"ז הבין מן הסתם שאם הדבר לא יעשה עכשיו, והבן לא יתקבל לישיבה כבר לחודש אלול, יתכן שהבן עצמו יסוג מהחלטתו לעבור לישיבה קדושה.

כך או כך, האב והבן הגיעו לאור ישראל, ואבא הציג בפני הגר"י רוזן את בקשתו של מרן הגרש"ז לקבל את הבן לישיבה. והאב המשיך לומר לראש הישיבה: 'הגרש"ז אויערבך ביקש להוסיף, שאם הרב אינו מאמין שהוא שלח אותי לכאן, הנה הוא מוסר את מספר הטלפון החסוי שלו, ומבקש שראש הישיבה יתקשר אליו'. ועכשיו באה התפעלה העיקרית. 'רבי שלמה זלמן ביקש עוד לציין, אמר האב, שאם ראש הישיבה יגיד שאיננו מכיר אותי בכלל (את ר' שלמה זלמן...) ואינו יודע מי אני, אזי אני מזכיר לו שבאתי לנחם אותו בימי האבל על אביו... דהיינו, שלראש ישיבת 'קול תורה' היתה הורה אמינא שהגאון ר' יגאל רוזן, ראש ישיבת 'אור ישראל', לא מכיר אותנו בכלל, ואינו יודע מי הוא הגאון המפורסם שבדור, רבי שלמה זלמן... הגר"י רוזן סוהר שבימי ה'שבעה' על הגרש"ז סיפר את המעשה הזה לבניו הגאונים שליט"א, והכל יצאו מגדרם מרוב התפעלות על ענוותנותו היתירה של מרן זצ"ל. ('שיח יוסף')

עם השיניים שהרכבתי לו הוא צועק עלי...

סיפר הגה"צ רבי יענקלה גלינסקי זצ"ל: כשהייתי בחו"ל נאלצתי להיכנס למרפאת רופא שיניים מפורסם, והוא סיפר לי מעשה שמאוד הכאיב לו, וכך סיפר: הרכבתי לאדם שיניים תותבות, הוא לא שילם לי. באתי אליו לתבוע את הכסף, וכיוון שהבנתי שאולי קשה לו, הייתי מוכן לוותר לו על חלק מהחוב, אבל הוא החל לצעוק עלי: "מה אתה רוצה ממני, תתבייש לך" וכדומה בקולי קולות. מה שהכאיב לי, כי עם השיניים שאני הרכבתי לו הוא צועק עלי בחרפה... "רגע", חשבתי "תניח את השיניים על השולחן, אז תצעק, הרי אינך שלך..."
 המשכן רבי יענקלה גלינסקי: רופא השיניים צודק כל כך, זה מזכיר את דברי הרמב"ן באגרתו הידועה, כי בעל גאווה דומה לאחד ששאל חליפה יוקרתית משכנו, מעיל יקר ויפה, ויצא בה לרחוב ומתאהה בלבשו. "הכל יודעים שהמעיל כלל לא שלך, מה אתה גאה?! ממש כך, במה יתגאה האדם, בחכמה? הלוא ה' מעניק את החכמה, גבורה, עושר וכבוד, הכל מהקב"ה, איזו חוצפה ללוש מה שאינו שלו ועוד להתגאות בו. כך אומר הרמב"ן ובנוסח הנ"ל: אל תתגאה בשיניים שאינן שלך, וקל וחומר שלא תצעק עלי בהן..."

עלון זה יוצא להצלחת הרב הגאון נצח בן תוריקה שושנה
 הדסה בת פרוחה שושנה מהצרי לעילוי נשמת ר' סעדיה בן נחום תוריקה שושנה בת מהרי יוסף בן ר' סעדיה שלום בן ר' סעדיה ת.נ.צ.ב.ה.
 ולהצלחת רבקה בת הדסה והילדים אהוד יצחק בן הדסה והילדים מרים בת הדסה והילדים משה בן הדסה חדוה בת הדסה והילדים רינה בת הדסה ברכה בת הדסה שמעון אלעזר בן הדסה שלמה דוד בן הדסה חנה מרים בת ברכה יעקב בן חנה מרים

מבצע!!!
 בקניית הסטים
"להתעדן באהבתך"
"ותוכו רצוף אהבה"
 הספר החדש על המועדים - מתנה!
 להשיג בטלפון: 052-7179954
 ניתן להשיג את הספרים בשעות הערב בב"ב בטל: 052-7179954
 ב"ב, שיכון ו' ירושלים • 052-7685844 • ירושלים • 02-6513701 • נתניה • 055-6683104
 • רכסים • 057-3168397 • קרית ספר • 052-7612885 • נתיבות • 054-8481239

להתעדן כאן בעולם הזה
 בסיעתא דשמיא יצא לאור הספר שימתיק לך את שולחן השבת!
 הספר מכיל פנינים יקרים, המלוקטים ממאות ספרים, מנופים כשבע נפות את מה שערב לחיך ונחמד לאוין, משובצים בסיפורי מופת.
להשיג בחנויות המובחרות
 מתוק - מתוק - מתוק.